

การศึกษาการรับรู้ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ถึง 60 ปี ในหน่วยคู่สัญญาบริการระดับปฐมภูมิ โรงพยาบาลหนองคาย ต่อโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลในเดือน พฤศจิกายน 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อการขึ้นทะเบียน สิทธิประโยชน์ในบัตรทอง ตลอดจนความคิดเห็นต่อการบริการของศูนย์สุขภาพชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือประชาชนที่อาศัยในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยคู่สัญญาบริการระดับปฐมภูมิ โรงพยาบาลหนองคาย จำนวน 422 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์แสดงเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาความสัมพันธ์โดยสถิติทดสอบไคสแควร์ ซึ่งสรุปผลการศึกษาดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี ร้อยละ 15.2 รองลงมาอายุ 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.7 มีสถานภาพสมรสร้อยละ 64.5 รองลงมาเป็นโสดคิดเป็นร้อยละ 27.0 วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 54.5 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 27.7 อาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นธุรกิจส่วนตัวและค้าขายร้อยละ 28.0 รองลงมาอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 27.5 สิทธิในการรักษาพยาบาลส่วนใหญ่มีบัตรทอง 30 บาทร้อยละ 71.6 รองลงมาบัตรทอง 30 บาท “ ท ” ร้อยละ 13.3 และผู้ยังไม่มีสิทธิในการรักษาพยาบาลร้อยละ 5.9

การรับรู้ต่อการประชาสัมพันธ์โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้จากสื่อบุคคล ได้แก่ การแนะนำของผู้นำชุมชนหรือ อสม. ร้อยละ 77.5 การแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 70.4 นอกจากนี้เป็นการทราบข่าวจากการดูโทรทัศน์ ร้อยละ 69.2

การรับรู้ในเรื่องการขึ้นทะเบียนและสิทธิประโยชน์ พบว่า ประชาชนรับรู้ในระดับดี ร้อยละ 45.9 ระดับปานกลางร้อยละ 41.7 และระดับต่ำร้อยละ 12.3 ในขณะที่การรับรู้ต่อการใช้บริการทางการแพทย์ที่ต้องจ่าย 30 บาท ระดับดีพบเพียงร้อยละ 33.9 ส่วนการให้บริการทางการแพทย์ที่ใช้สิทธิบัตรทองได้ รับรู้ระดับดีร้อยละ 30.3

นอกจากนี้พบว่า สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) กับการรับรู้ต่อการขึ้นทะเบียนบัตรทอง คือ หอกระจายข่าว การแนะนำจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คำแนะนำจากผู้นำชุมชนหรืออาสาสมัครสาธารณสุข การแนะนำจากญาติหรือผู้ใกล้ชิด และพบว่า สื่อวิทยุ โทรทัศน์ การแนะนำจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และการแนะนำจากญาติหรือผู้ใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) กับการรับรู้การบริการทางการแพทย์ที่ต้องจ่าย 30 บาท ส่วนการรับรู้การบริการทางการแพทย์ที่ใช้สิทธิบัตรทองได้ไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติกับสื่อประชาสัมพันธ์

สำหรับความคิดเห็นต่อโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า พบว่า ประชาชนมีความต้องการเปลี่ยนสถานพยาบาลประจำครอบครัว ร้อยละ 11.4 รองลงมาเป็นปัญหาการมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนและสถานพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 8.3 ความไม่เหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 8.1 ปัญหาการขึ้นทะเบียนบัตรทองยังมีร้อยละ 4.9 และความไม่พึงพอใจต่อการบริการร้อยละ 2.4 ดังนั้นเห็นได้ว่าต้องเร่งประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิประโยชน์ในการใช้บัตรทองให้ประชาชนมีความเข้าใจเพิ่มขึ้นโดยผ่านสื่อในท้องถิ่น

A survey of perception of people aged 15–60 years old living in the catchment areas of Nongkhai hospital contracting unit for primary care on universal health care coverage program (UC) was carried out. The study aimed at assessing a perception on registration, core package as well as health care services at primary care unit. Four hundreds and twenty-two subjects were included by stratified simple random sampling. Data were collected in November 2003 using questionnaire and guideline questions for focus group discussion. Data were described by percentage, mean and standard deviation. Chi-square test was applied for determining association.

Majority of the subjects was 36–40 years of age (15.2%), followed by 15–20 years of age (13.7%). 64.5% were married whereas 27.0% were single. 54.5% were primary school and 27.7% were secondary school. Main occupation was business/merchandise (28.0%), followed by farmers (27.5%). Regarding health care insurance, 71.6% held 'gold card' and 13.3% held 'free gold card', whereas 5.9% were no health care insurance.

It was found that majority of the subjects perceived UC program from personal media such as village leader/village health volunteer (77.5%) and health worker (70.4%). Apart from that, 69.2% knew from mass media, television advertisement or program.

Regarding perception on UC program, 45.9% were good perception on registration and core package and 41.7% and 12.3% were fair and low perception, respectively. Meanwhile, good perception on health care services for 30-baht payment and health care services included in core package were 33.9% and 30.3% respectively.

In addition, village broadcasting, health worker, village leader/village health volunteer, neighbors/relatives were associated statistical significantly with perception on registration (p -value < 0.05). As well as perception on health care services for 30-baht payment, radio, television, health worker and neighbor/relatives played statistical significant role (p -value < 0.05). On the other hand, there was no association between media and perception on health care services included in core package.

The results also revealed that 11.4% of the subjects would like to change their family primary care unit. 8.3% and 8.1% complained on health care services and equipment at primary care unit. Problem of registration and unsatisfaction health care services were reported 4.9% and 2.4%, respectively.

In conclusion, information on core package of UC program should be disseminated to people more effectively through local media.